

Ki — kihez?

A napokban egyik felsőoktatási intézményünk KISZ-bizottságára siettem, információért. Utokban azon morfondíroztam, miért csak a napilapoknak küldi el intézményeink többsége a tájékoztató anyagait, mikor van „saját üzemi lapjuk”. Most is itt járt ez a külföldi delegáció, s mi csak a napilapokból érteztünk róla. Persze, megszokhatjuk már, hogy „nem veszik túl komolyan” munkánkat. E megszokás ellenére nagyon bamba képet vághattam, mikor újabb jelét láttam a „megbecsülésnek”. Atlépve a KISZ-bizottság küszöbét, máris két lábbal tapodtam egyik kollégám nevét, majd két lépéssel arrébb a másikat, kicsit föntebb jobbra, a saját becses nevetet tiportam, sőt be kell vallanom, a keresett személy megközelítéséhez még a főnököm nevét is semmibe kellett vennem. Miközben így szökdécseltem jobbra és balra, vilámgyorsan felmértem a terepet. Az egész helyiség a Szegedi Egyetem példányával volt „burkoltva”. Valószínűleg ezzel a módszerrel óvták a kopástól a KISZ-bizottság parkettáját, csökkentve a takarító munkáját. Nem ingerelt volna fel a dolog, ha nem éppen a KISZ-bizottságon látom ezt, s ha nem éppen a legfrissebb lapszámok hevernek a lábam alatt.

Ingerültségem ellenére természetesen felvettem a nekünk el nem küldött hírt, mert hisz nekünk ez a dolgunk. Önerzetem azonban nem hagyott

nyugodni, mentem a másik intézményünk KISZ-bizottságára, követni munkánk „diadalútját”. No, ha eddig is voltak illúzióink a lap terjesztésével kapcsolatban az most mind eloszlott. Kérdezősködnöm itt sem kellett, az ajtó előtt méter magasan álló, bontatlan köteg Szegedi Egyetem magáért beszélt. Ezek után óhatatlanul felmerült bennem a kérdés, honnan van a lapnak oly sok „véleményezője”, ha ennyire kevés az olvasója...

Utolsó reményem a harmadik intézmény lapterjesztőiben volt. S nem is csalókoztam. A KISZ-bizottsági néhány példányon és a kollégium folyosójára kirakott lapszámokon kívül nem találtam fölös példányt. De továbbra is bizalmatlan maradtam, egészen addig, míg a KISZ-bizottság lapterjesztéssel megbízott tagja el nem magyarázta módszerüket. A magyarázat olyan egyszerű és kézenfekvő, hogy még kevésbé értettem a másik két intézményben tapasztaltakat. A módszer lényege abban áll, hogy a nyomdából megkapott példányokért előjönnek az évfolyam- és csoportfelelősök, s kiosztják a hallgatóknak. Hozzá kell tennem, az intézmény hallgatói létszáma nem mondható kevésnek. Mégis megoldják, mégis eljut a lap azokhoz, akiknek készül.

A szerkesztőség felé ballagva azon gondolkodtam, mennyibe kerül a lap előállítása... De főképp az foglalkoztatott, ha az oktatókhoz és a dolgozókhöz is ily nehezen jut el a lap, akkor vajon kinek trükk, kihez szó-lunk?

— groza —

Lehetőségek és pályázók

Június végén írásbeli, július első napjaiban szóbeli felvételi vizsgákra kerül sor a szegedi felsőoktatási intézményekben.

A József Attila Tudományegyetem Bölcsész-tudományi Karán június 25-én írásbeli, július 2-3-4-én szóbeli vizsgát tesznek a felvételizők. A jelentkezők száma 322, közülük idén 110-et vesznek fel az egyetemre. Legnagyobb a túljelentkezés — körülbelül négyszeres — a fordító-tolmács szakokon, valamint a magyar-történelem szakon.

A Természettudományi Karon az írásbeli egy része már az érettségivel lezajlott, a földrajz szakosoké június 25-én lesz. A szóbeli időpontja: július 2-3-4. 225 hallgatót vesznek fel idén a Karra 302 jelentkező közül. Aránytalanul oszlik meg a felvételizők száma az egyes szakok esetében. Nagy a túljelentkezés a biológia szakon, itt 15 helyre 50-en pályáznak. Ezzel szemben a kémia-fizika szakon nincs elég jelentkező, s még néhány más szakon alig haladja meg a jelentkezés a felvételi keretszámot.

Az Állam- és Jogtudományi Karon június 26-án lesznek az írásbeli, július 2-5. között a szóbeli

vizsgák. 320 jelentkező közül választják ki azt a 80-at, akik a következő tanévben megkezdik egyetemi tanulmányukat.

A Szegedi Orvostudományi Egyetemen június 27 és július 2 között lesznek a szóbeli felvételi vizsgák. Az Általános Orvostudományi Karra 386 jelentkező közül 167-et, a fogorvosi szakra 54 jelentkező közül 18-at vesznek fel. A Gyógyászati Orvostudományi Karon 117 felvételiző közül 96-an kerülhetnek be az egyetemre.

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán június 25-én kerül sor az írásbeli, június 26 és július 5 között a szóbeli felvételi vizsgákra. A túljelentkezés körülbelül a tavalyival azonos arányú: 1008 jelentkező közül 442-öt vesznek fel. Különösen magas a felvételizők száma a biológia-földrajz és a földrajz-testnevelés szakon. Az előbbinél hússzoros, az utóbbinál tizenötszörös a túljelentkezés. Az elmúlt évhez viszonyítva jelentősen emelkedett a magyar-népművelés szakra pályázók száma is. Feltűnően kevesen jelentkeztek viszont a fizika-technika, a biológia-technika és a matematika-technika szakokra.

A könyvtárak szerepe a földrajz szakos tanárképzésben

Az elmúlt években a növekvő társadalmi igényekhez alkalmazkodva jelentős erőfeszítéseket tettünk a szocialista szakemberképzés színvonalának emelése érdekében. E sokirányú tevékenység számos megnyilvánulási formája közül a különböző könyvtárak tanárképzésben betöltött szerepének növekedéséről, s további növelésének lehetőségeiről kívánunk néhány gondolatot kifejteni.

A könyvtárak — tanárképzésben betöltött — szerepének változása markáns vonásaiban a 199/1966 MM. számú utasítás óta következett be, amikor a szakirodalmi ismeretek kötelező oktatása megindult. E szervezett keretek között folyó jól átgondolt tematika szerinti oktatás nemcsak fennlétét, hanem a könyvtárakban folyó szakirodalmi tevékenység, hanem nagy mértékben növelte annak hatékonyságát is.

Általában elmondható, hogy marxista világnézetű, a szaktudományok terén széles körű és szilárd elméleti alapismeretekkel, valamint a gyakorlati szakmai munkához szükséges ismeretekkel rendelkező szakemberek képzésének egyik fontos feltétele a képzési idő alatti aktív könyvtári munka. Fenti megállapításunk megkülönböztetetten érvényes a tanárképzésre, hisz a hallgatóknak két szaktudományhoz közvetlen és közvetve kapcsolódó tudományágak hatalmas ismeretanyagát, azok legfontosabb összefüggéseit, logikai felépítését, szerepét, jelentőségét stb. kell a rendelkezésre álló öt év alatt elsajátítaniuk.

A továbbiakban az egyetemi könyvtárak két alaptípusának, a központi és a tanszéki könyvtáraknak jelentőségére térek ki. Jóllehet a könyvtárak e két típusa a tanárképzés egészében fontos szerepet játszik, a földrajz szakos tanárképzésben, azonban különösen hangsúlyozandó a jelentősége. A könyvtárak fontosságának forrása a szak sajátosságai rejlik.

Ismeretes, hogy a geográfia olyan — szintetizáló tudomány, amely számos rokon (alap- és segédtudomány) tudomány ered-

ményeire is nagymértékben támaszkodik, s ezáltal érthető, hogy a szakirodalmi forrása is igen szerteágazó és széles körű. Pl. a tudományos kutatásnak a gazdasági kérdésekkel foglalkozó területe, a társadalmi tudományok elhatárolásának és rendszerezésének bonyolult volta miatt nehezen körülhatárolható és átfogható, ezért érthető a gazdaságtudományok sokirányú kapcsolata. Nem sokban különbözik azonban az említett sajátosság terén a természeti földrajz sem. Általában a geográfia a parciális szemlélet helyett a természeti, valamint a társadalmi-gazdasági élet jelenségeit a maga komplexitásában és a komplexitásnak megfelelően több tudományágak együttes alkalmazásával, interdiszciplináris jelleggel igyekszik feltárni. Az a tény, hogy az interdiszciplináris szemléletű elemzéshez a földrajznak híd kell teremtenie a szaktudományok szemléleti sígitei között, meghatározó az információgyűjtés szempontjából. A geográfia fent említett sokirányú kapcsolata a társtudományokkal nagymértékben kiszélesíti a földrajz információforrásainak körét. E gazdag információforrás miatt tartjuk különös fontosságúnak a könyvtárak adata lehetőségeinek maximális kihasználását.

Elsőként a tanszéki (intézeti) könyvtárak működésének jelentőségéről kívánunk néhány szót szólni. Mindenekelőtt azt tartjuk szükségesnek hangsúlyozni, hogy ez a könyvtári egység képes leginkább alkalmazkodni a könyvtárlomány és egész tevékenységét illetően az igényekhez. Nagy előnye minden más könyvtári egységekkel szemben az a személyes kapcsolat, amely a szaktanszék-ek oktatói és a könyvtár között kialakulhat. Így módon lehetőség nyílik arra, hogy pl. a kötelező, illetve ajánlott irodalmat nagyobb példányszámban szerezzük be. Ugyancsak növelhetjük hallgatóink szakirodalmi olvasottságát azzal is, hogy a különösen nagy érdeklődésre számotartó folyóiratokat több példányban rendeljük meg, biztosítva a hallgatók számára is azok elérhetőségét. Amelyik folyóiratokból az anyagi források szűkössége miatt

nem áll módunkban a földrajz tanszék könyvtárába több példányt beszerezni, célszerűnek tartjuk olvasótermi példányként benntartani. Ezeknek a folyóiratoknak az olvasását akkor tudnánk megkönnyíteni, ha az intézeti (tanszéki) könyvtár biztosítaná a helyben történő olvasáshoz szükséges személyi és tárgyi feltételeket. A folyóiratoknak az ily módon megvalósítható olvasótermi használata nagy mértékben elősegíti a hallgatók jobb időkihasználását is, hisz egy-egy kisebb lélegzetű tanulmány elolvasásához az órarendben még ma is sajnos viszonylag nagy gyakorisággal előforduló lyukas órák is elegendők. Meg kell jegyeznünk, hogy a könyvtáraknak a hallgatók szabad idejéhez alkalmazkodó nyitvatartása, illetve olvasótermi ügyelete ahhoz is nagy mértékben hozzájárul, hogy a Világgyazdaság, a Figyelő, az Ekonomikusgazdasági Gazeta stb. című gazdaságpolitikai napi, illetve hetilapok, valamint a különböző ritkábban megjelenő szakfolyóiratok rendszeres olvasásával figyelemmel kísérjék hallgatóink a szűkebb és a tágabb környezetünkben lejátszó társadalmi-gazdasági folyamatokat. A hallgatók így kialakított naprakész tájékozottsága részben elméleti hátteret biztosít az új ismeretek szerzéséhez, részben pedig a már megszerzett ismeretek gyakorlati hasznosságára hívja fel a figyelmet.

Hasznosnak mutatkozik az a törekvés is, hogy a könyvtárak a folyóiratok és könyvek olvasótermi használatán túlmenően — elsősorban a hallgatói kutató munka elősegítése érdekében — szívesen használják a rendelkezésre tartott anyagukat. Ezzel elősegítjük a sokszor munkaiágnyes de korszerű, egzakt vizsgálati módszerek ifjúság körében történő térhódítását.

A fentiekben túlmenően azt szeretnénk hangsúlyozni, hogy olyan tanszéki (intézeti) könyvtárak kialakítására kell törekednünk, amelyek az irodalmi tevékenység optimális feltételeit (nyugodt légkör, kulturált környezet) biztosítják, amelyeket a hallgatók szívesen keresnek fel a szorgal-

mi időszakban és a vizsgaidőszakban egyaránt. Az utóbbira azért is szükség van, mert a központi könyvtárak olvasótermi befogadóképessége nem elegendő a növekvő igények kielégítésére.

Míg a tanszéki könyvtárak általában rugalmasabban tudnak a képzéshez alkalmazkodni, addig a központi könyvtárak nagyobb és szélesebb körű könyvtárral szemben a szakkollegisták (diplomamunkák), szemináriumi referátumok és korreferátumok, diákköri dolgozatok, pályamunkák, valamint doktori értekezések elkészítésében nyújtanak nélkülözhetetlen segítséget. A földrajzi szak — bevezető részben említett — sajátosságai miatt a könyvtárakban is fontos szerepe van a központi folyóirat-olvasóknak is, hisz a tanszéki könyvtárak nem képesek beszerezni mindazokat a folyóiratokat, amelyekre az oktató-nevelő, illetve kutató munka során támaszkodni lehet.

Itt kívánjuk megjegyezni ugyanakkor azt is, hogy a Központi Könyvtárban a KSH-kiadványoknak is jóval szélesebb körre áll módunkban támaszkodni, mint a rendszeres igény kielégítését szolgáló tanszéki könyvtár állományára.

A fentiekben túlmenően azonban természetesen számos egyéb, sajátos központi jellegű felfedező (a nemzetközi kapcsolat, a könyvtárközi kapcsolat, gyorsmunka készítés stb. terén adódó feladatok) funkció ellátása is az egyetemi könyvtár feladata.

Ahhoz, hogy a két említett könyvtártípus egymást jól kiegészítve eredményesen működjen és jól szolgálja oktató-nevelő és kutató munkánkat, kölcsönös információra, jó együttműködésre van szükség. Ezen együttműködés során fontos szerepe van a Központi Könyvtárnak elsősorban a szaktudás és a felhasználható tapasztalatok átadását illetően, de ugyanakkor feladat hárul mindenkire, aki szívügyének tekint a tanárképzés színvonalának emelését célzó korszerű intézeti könyvtár létrehozását.

ABONYINÉ, DR. PALOTÁS JOLÁN

Szemlélet

A vizsgaidőszak mindig tartogat izgalmat, kiknek örömet, kiknek bánatot. Hallottam, van oktató aki az előző években megszerzett jegyekhez igazítja azt az „érdemjegyet”, melyet ő ad a hallgatónak. Amikor erről hallottam még nem hittem, hogy mi hallgatók is hajlamosak vagyunk ugyanígy ítélni.

Vizsgaidőszak közepe, ebédidő a menzán. Kedves asztaltársaság. Egy mosolygós szemű lány örömmel fogadja az ismerősök gratulációját. Mesél a vizsgáiról, amikor egyik csoporttársa ül le az asztalukhoz. Nem mulasztja el a gratulációt.

— És Te?

— Én is vizsgáztam, de... olyan bēna vagyok, rendszeren tanultam és mégis kettést kaptam. Azt hiszem elidegeskedtem.

— Most aztán miért sírsz, jó az neked!

— Nem egészen, mert lelkiismeretesen tanultam és nem akarok mindenkor mindenki szemében beskatulyázottan rossz tanuló lenni. Lehet, hogy az előző években nem tanultam rendszeren, lehet, hogy nem is vagyok fenomen, de nekem már elegendem van a kettesekből, és még most Te is azzal jössz, hogy jó az neked...

A beszélgetés kapcsán leírhatom, engem a túlsó asztalnál ülőt felkavart a társalgása a túlságosan is magabiztos, és a kítőrnizandékozó leányoknak. Valóban létezik, hogy aki az első évben vagy években gyengében kezd végérvényesen ott reked a „futottak még” mezőnyében? Lehetőséges, hogy vannak oktatók, akik az index ártalozása után döntenek az érdemjegyről? S nem lenne szerencsés magunkban diákokban helyreállítani az eléggé félresikerült szemléletünket? Ha igen — és erről a magam részéről meg vagyok győződve — már holnap is kezdhetjük.

— Ies —

Jugoszláv vendégek

A József Attila Tudományegyetem Ságvári Endre Gyakorló Gimnáziumának meghívására a belgrádi 12. számú Gimnázium 50 tagú diákküldöttsége és hét tanára látogatott Szegedre május utolsó napjaiban. A Jugoszláv vendégek a szegedi gimnazisták korábbi belgrádi látogatását viszonozták, programjukban városnézés, üzemlátogatás továbbá különféle közös kulturális és sportrendezvények szerepeltek.

Pályadíj

Minden évben meghirdetik a pedagógusok megyei alkotó pályázatát. Az idei pályázati felhívásra összesen 68 dolgozatot küldtek be. A bíráló bizottság döntése alapján Kovács László, a Ságvári Gyakorló Gimnázium szakszervező tanára harmadik díjat kapott.

SZEGEDI Egyetem

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola MSZMP bizottságainak lapja

Felelős szerkesztő:
DR. SZABÓ MAGDOLNA
Szerkesztőség: 6720 Szeged Dugonics tér 12 Telefon: 12-119 Megjelenik havonta kétszer Ára: 1,50 forint Előfizetési díj egy évre 24 forint Terjesztik az intézmények KISZ- és szakszervezetei bizottságai Kladya a Csongrád megyei Laptkiadó Vállalat, Szeged, Tanácsköztársaság útja 10. sz. 6740 Telefon: 12-633. Telex: 82-282 Felelős kiadó: Kovács László igazgató Szegedi Nvmda Szeged Bajcsy-Zsilinszky u. 28. sz. 6720 1979. VI. 12. — 2944 Felelős vezető: Dobó József igazgató